

Grooten Hollandschen nachtegaal

bron

Grooten Hollandschen nachtegaal. J.B. van Gulpen, 's Hertogenbosch z.j. [na 1815]

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/_gro015groo01_01/colofon.php

© 2010 dbnl

The logo for the Dutch Bibliography (dbnl) consists of the lowercase letters 'dbnl' in a blue, sans-serif font. The letter 'd' is stylized with a small hook at the top.

Een nieuw lied.

Op een aangename Wijs.

Dat vrij een vrek zijn schijven teld,
Ik gun hem die zotternij,
Dat hem die dwaze gouddorst kwelt,
Ik leef toch gerust en blij,
Ik denk aan den dag van morgen niet,
Maar drink mijn glaasjen uit,
Terwijl ik hartzeer zorg verdriet.
En grillen buiten sluit,
Ik dans en spring,
En juich en zing,
Wat blijdschap voor de jeugd,
Voor de wijn en de lieve meisjes,
Daar woont de ware vreugd,

Een schipper naar de eere kroon,
Door kunst of wetenschap,
Vaak is na rustloos werk zijn loon,
Der zotten wil gesnap,

Ik wil daarom geen geleerden zijn,
Wat bruid mijn Theorie,
Mijn prosa is een glaasje wijn,
Der kunst mijn profecie,
Ik dans en spring, enz.

Bespot men mij uit nijdigheid,
Ik trek mij dit geenzins aan,
Maar ga daar mij het vermaak verblijd
En laat elk stil begaan,
Een lieve Meid een goed glas wijn,
Zijn mijn vermaak mijn lust,
Daar mee verdrijf ik boezem pijn,
En slaap altijd gerust,
Ik dans en spring, enz.

Schoon ik veel van een lief meisje hou,
Ik zucht niet om haar o neen,
Eer zij mij treurig maken zou,
Ga ik veel liever heen,
Het is ongegrond verliefd te zijn,
Het maakt bedorven bloed,
Maar bij de vrijheid en de wijn,
Leef ik steeds wel gemoed,
Ik dans en spring, enz.

Ik acht de regten van den mensch,
En het 's ligchaams medicijn,
Ik doe aan hem hetgeen ik wensch,
Van hem gedaan te zijn,

Die droefheid en het volk waardeert,
 Verdiend zijn eer en pracht,
 En die zijn naaste niet begeerd,
 Voor heil en broedschap,
 Ik dans en spring, enz.

Aan jong getrouwen,

Wijs! Is men jaloers als men gaat paren.

Wilt gij in den echt gelukkig leven,
 o Jonggetrouwd en jeugdig paar,
 Blijft dan gehoor aan rede geven,
 En volgt haar wetten altijd naar. *bis.*
 Laat nimmer tweedragt u verdeelen,
 Terwijl ge een grijzend wezen toont:
 De duivel heerscht, waar twee krakeelen,
 De minnegod, waar vrede woond. *bis.*

Hoe teer ge elkaar moogt beminnen,
 Er rijst wel eens een klein verschil,
 Men is altoos niet één van zinnen;
 's Mans wil is juist niet vrouwtjes wil. *bis.*
 Dan, eer de twiststorm op moog steken,
 Voorkome hem door heusch gedrag:
 De man moet slechts door kusjes spreken,
 De vrouw bescheid doen met een lach. *bis.*

Slijt gij op deze wijze u dagen,
 Vermijd gij alle huiskrakeel,

Dan zal u het echtjuk nooit mishagen,
 Maar 't wordt bekleed met zacht fluweel. *bis.*
 Begint het buiten eens te waaijen,
 Sluit voort uw deur en vensters dicht,
 Bij u moet nooit de weerhaan draaijen,
 Maar naar een windstreek zijn gerigt. *bis.*

Zoo jonge luidjes! zal uw leven,
 Door liefde en eendragt heilig zijn,
 Elk dag u nieuwe blijdschap geven.
 Gelijk een lente zonneshijn, *bis.*
 En als gij eind'lijk, hoog van jaren,
 Gekromd van kin, elkaar nog kust.
 Dan zult gij zeggen, dat het paren,
 Geen schaa deed aan uw minnelust. *bis.*

Liedeken van het geld.

Als men alles heeft geprezen,
 Van de kracht van het fortuin,
 Zoo mag het niet vergeten wezen,
 Van het allerbeste kruid,
 Ik zal het met een klaar geluid,

Met eenen lof gaan zingen uit,
Het wil in onzen hof niet wassen,
Men zoekt het in de Heeren kassen,
Het mag wel duidelijk zijn vermeld,
Het beste kruid dat is het geld,

Die geld heeft die kan boter koopen,
Hazen, sneppen en konijn,
Ossen- en schapenvleesch met hoopen
Rhijnsche Fransche Spaansche wijn,
Geld dat is medicijn,
Voor de edele beurse fijn,
Geld versiert de kas en kelder,
Geld waardeerd korenzolder,
Geld dat maakt van lelijk net,
Geld maakt magere keukens vet,

Geld dat doet den oorlog voeren,
En doet blazen de Trompet,
Geld dat doet de Trommel roeren,
En doet dragen de musket
Geld dat maakt den Ruiters net
Geld doet dragen zijn musket,
Geld doet sterke stede winnen,
Zonder wallen te beklimmen,
Als men het in de vuisten douwt,
Daar de Stad is aan toevertrouwt.

Kon ik maar aan geld geraken,
Ik waar een gelukkig man,

Ik zou mij gereed gaan maken,
Om te trekken hier van daan,
Naar de zwarte Indiaan,
Naar de verre Afrikaan,
Reizen door 's werelds hoeken,
Om eenen grooten schat te zoeken
En daar waar ik ook geëerd,
Van een ieder geëstimeerd.

Dan wil ik ook gaan vreijen;
Bij de rijkste van het land.
Die zou mij wel gedijen,
Indien zij zulks maar bevond,
Geld dat is zoo edelen pand,
Waar ieder behagen in vond,
Bloempjes wat zou ik pronken,
Over beide zijde lonken,
Leven los en ongekweld,
Als ik was voorzien van geld.

Vond ik daar een vloot met schepen,
Niet beladen als met goud,
Ik ging daar mede slepen,
Dat wel in munte stond,
Goud, goud en dat zeer fijn
Pistolen en Souverein,
Vertugading en ducaten,
De Louis met twee wapen,
Guldens, Daalders, Ducatons,
Al dat geld dat was voor ons.

Vrienden bedenkt maar alle listen,
 Om te raken aan het geld,
 Gaart het vrij met volle kisten,
 Geen ding is beter als het geld,
 Geld, geld dat moet er wezen,
 Geld kan menigen druk genezen,
 Geld dat word bemind zoo zeer,
 Geld maakt eene boer tot Heer,
 Ben je groot of ben je klein,
 Geld dat maakt den meesten trein.

Vrolijk liedeken.

Wijs: Wiens Nederlandsch bloed, enz.

Kom vrouwtjes! zing eens vrolijk op,
 Het treuren baat toch niet,
 Kan ook het zeil niet meer in top,
 Daar om toch geen verdriet,
 Want hoor, staat ons het hoofd niet wel,
 Dan gaat ook het werk niet goed,
 En het grilziek lot speelt toch zijn spel,
 Van voor- of tegenspoed. *bis.*

Dus nu, neen nu niet meer getreurd,
 Om de uitgestane ramp,
 Maar het hoofd weer moedig opgebeurd,
 Na de afgestreden kamp,

Want hoor mij en geloof het vrij,
De deugd verjongt het bloed,
En het lichste gaat men aan haar zij
Door voor- of tegenspoed. *bis*.

Al treurde ge ook nog jaren lang,
Wat hielp het, zie geen zier,
En het blosje van uw lieve wang,
Werd wit zoo als papier,
Maar lustig, handen uit den mouw,
Dit maakt het kwaad ligt goed,
En vlijtig zijn geeft geen berouw,
In voor- of tegenspoed. *bis*.

Ras lacht er weer een blijder stond,
Ons in de toekomst aan,
Waar door de nu geplooidde mond,
Weer lagchende zal staan,
Want in den blaauwen hemelboog,
Daar woont de bron van het goed,
Daar waakt en zorgt alziend oog,
In voor- of tegenspoed. *bis*.

Nederigheid.

Wijze: Hij, die als man zijn pligt betracht.

† Hij die in stille nederigheid,
 Te vreden met zijn staat mag leven,
 Zal nooit door trotschen waan misleid,
 Naar aanzien, pracht of schatten streven,
 Zijn hart verlang de zorgen niet,
 Zoo vaak aan hoogen rang verbonden,
 En, wien fortuin haar gunsten bied,
 Geene afgunst wordt bij hem gevonden, *bis.*
 Vergankelijke eer en wereldsch goed,
 Heeft op zijn hart gering vermogen;
 Tevredenheid in 't kalm gemoed
 Blijft zijn genot en vreugd verhoogen.
 De spaarzaamheid die hij betracht,
 Schoon zegening hem toe moog' vloeijen,
 Doet zonder hoovaardij of pracht,
 Steeds zijn geluk en welvaart bloeijen. *bis.*
 Aan waar genoegen toegewijd,
 En wars van 's levens schijnvermaken,
 Doet hem de kring der huislijkheid,
 Het zaligst vergenoegen smaken;
 De vriendschap die hij hoog waardeert,
 Veraangenaamt zijn levensdagen,
 Doch wien hij ook als vriend vereert,
 Geen vleijer kan zijn hart behagen. *bis.*
 Nooit doet hij, door een stuursch gelaat
 Zijn minderen voor zijn nadring vreezen.
 Veelmeer tracht hij, met raad en daad,
 Op 't minzaamt hun van dienst te wezen;
 Bereikt hij dit zoo edel doel,
 Hij tracht naar lof of dankbetooning,
 Maar vind met waardig zelfsgevoel,
 Slechts in zijn hart alleen belooning. *bis.*
 Mogt schoone deugd, den mensch zoo waard.
 Mogt ge ons uw' invloed steeds doen blijken.
 Regeerdet gij alom op de aard',
 Dan zou den mensch Godsbeeld gelijken,
 Dan zou het hier geen tranendal,
 Maar leerschool voor den hemel wezen,
 Waar ieder mensch in elk geval,
 Voor hoogerstand wordt onderwezen. *bis.*

Een nieuw lied

van eenen kloekmoedigen Ruiters, die een Dochter uit de handen der Franschen verlost; en haar allen om het leven bragt, voor welke daad hij de Dochter ten Huwelijk kreeg.

Stemme: Als het begint.

Wel vrienden blijft wat staan,
 En hoort dit lied eens aan,
 Het geen ik u zal verhalen,
 Hoe dat een schoone Daam,
 Buiten Namen is gevaren,
 Die om vermaak daar kwaam.

Met haren Serviteur,
 Men dacht op geen getreur,
 Maar raakte in groot lijden,

Vier franschen op de baan,
Sprongen uit het bosch bezijden,
Vielen den jongman aan.

Met eene boosheid groot,
Schoten zij den jongman dood,
In het bloeijen van zijn jaren,
Dees maagd jong en sier,
Was in groot bezwaren,
En riep geef mij kwartier.

Zij was in het rood satijn,
Dees Franschen vol fenijn,
Wilden dees maagd onteeren,
Hardnekkig en verwoed,
Rukken zij haar uit haar kleeren,
En dorsten naar haar bloed.

Met een zoo groot getraan,
Riep zij Heer JESUS aan,
Ach wilt mij nu ontfermen,
Een Ruiters op dit pas,
Hoorde dees Maagd kermen,
Die van de Spaanschen was.

Met een kloekmoedigheid,
Heeft hij terstond gezeid.
Wat komt mij hier te voren,
Nam zijn pistool in de hand,
En gaf zijn paard de sporen,
En vloog zoo door het zand.

Hij vond de Franschen hier,
Terstond zoo gaf hij vier,

En riep houdt op met klagen,
Gij overschoone maagd,
Ik zal mijn leven voor u wagen,
Bid dat het God behaagd.

Twee Franschen schoot hij dood,
Toen kwam den meesten nood,
Want hij kon niet meer laden,
Heeft zijn rappier aanvaard,
Hij en mogt hem niet beraden,
En sprong toen van zijn paard.

Sa! Franschen voor het lest,
Doe tegen mij u best,
Ik zal u niet ontlopen,
Het is met u gedaan
Met de dood moet gij het bekoopen,
Of gij moet mijn verslaan.

Den Spaanschen Ruiters was,
Met zijn rappier zeer ras.
Hij heeft ze beide verslagen,
Zijn gramschap was vergaan,
Toen zij beide ter aarde lagen,
Sprak hij dees maagd aan.

Wel overschoone vrouw,
Ik ben vol wonden nouw,
Zij sprak wel vriend geprezen,
Rijd na mijn Vaders woon,
Daar zal ik u doen genezen,
En kiest mij voor u loon.

Zij reden op dit pas,
Bij haren vader ras,
De maagd ging hem verkonden!

Ach Vader dezen vriend,
Doet verbinden zijne wonden,
Hij heeft het wel verdiend,

Want hij heeft mij verlost,
Het had mijn de dood gekost,
Ja vader vol van waarde,
Vier Franschen op de baan,
Die mij tot oneer aanvaardden,
Heb ik hem zien verslaan,

De Vader was verblijd
En heeft terstond gezeid,
Die vriend is waard geprezen,
Voor al zijn vrome daad,
Zult gij zijn Huisvrouw wezen,
Zoo God hem in het leven laat.

Den Ruiter die genas,
Op negen dagen pas,
Tot loon wierd hem gegeven,
Dees maagd jong en teer,
Voor het wagen van zijn leven,
Is nu een Edel Heer.

Een nieuw lied,
Of de verloren klachten van een minnaar aan zijn liefste Rozalien,

Op een aangename Wijs.

Ontwaakt mijn liefste Rozalien,
Vertroost u Minnaars bitter klagt,
Het is twee jaar mijn Engelin
Dat ik van u het JAwoord wacht,
De liefde roept mij tot den trouw,
Als het met u geschieden zou,
Want geen op aard die in mijn hart,
Als Rozalien gevonden werd.

Wie hoor ik klagen in den nacht
Ik heb geen minnaar ooit verwacht,
Zoekt bij een ander liefdenslust,
En laat mij in de zoete rust,
Ik ben niet gezind door u fenijn,
Om voor mijn eigen slaaf te zijn,
Gelijk ik meenig dochter vind,
In klacht met een verlaten kind.

Keer u gemoet mijn hartsvriendin,
En draagt mij voor geen wreden aard,
Ik kom met een opregten zin
Uw eer die wordt door mij bewaard,
Ik pluk geen bloem waar door den hof,

Verliest zijn luister en zijn lof.
Ik breng een dochter ooit in pijn,
Maar min haar eerbaar kuisch en rein.

Jongman ik haat de eenzaamheid,
En duld de stilte plaatsen niet
Want als een eerbaar meisje vreid,
Dat vrij een ieder een het ziet,
Een minnaar met een valsch gedacht,
Zoekt bij zijn liefste in den nacht,
Te vinden waar zijn hart na jaagt,
Waardoor zoo menige dochter klaagt.

Ach Rozalien uw stuurs gemoed,
Hetwelk uw minnaar den dood aandoet,
Al kom ik klagen in den nacht,
Mijn lief ik heb geen valsch gedacht,
Het is om uw als waarde vrouw,
Te eeren in den echten trouw
Toon mij u liefde eer ik gaan,
Of mijn jong leven is gedaan.

Daar zijn noch dochters van fatsoen,
Jongman gaat daar u klachten doen,
Ik wil volstrek geen naam van vrouw,
Liever in het graf dan in den trouw,
Ach Rozalien gij zult den tijd,
Beklagen als gij wordt verleid,
En ik zal treuren tot er dood.
Toch uit mijn hart gaat gij nooit.

Liedeken
Waarin vertoond wordt het verschil van het Minnaars en Dronkaarts
leven.

Stemme: Que vous trompe.

Sa! Bagchus kinderen,
 Gij die den koelen wijn bemind,
 Laat u niet hinderen,
 Van venus kind.
 Het is een verleidster valsch in schijn,
 Houd u aan Bagchus en den wijn,
 Die doet verminderen,
 Alle druk en pijn.
 Een venus Jonker,
 Die naar een meid uit vreijen gaat,
 En loopt als een pronker,
 Over de straat.

Ziet eens hoe hij zijn leden dwingt,
En wel in twintig bogten wringt,
Voor zijn lief in het donker,
Een albade zingt.

 Ons keel wij laven,
En zingen vrolijk bij den wijn,
Wij nooit geen slaven,
Van een ander zijn,
Wij willen voor geen Venus pop,
Nemen den hoed van onzen kop,
Liever begraven,
In het druiven sop.

 Wilt eens bespeuren,
De vrijers voor den spiegel staan,
Somtjids drie uren,
Eer het wel zal gaan,
Hij krult en poeijert na zijn zin,
Eer hij durft komen bij zijn vriendin,
Wat zotte kuren,
Heeft het vreijen in.

 Schoon dat met lappen,
Ons kleeren zijn geheel versteld,
Den waard zal tappen,
Hebben wij maar geld,
Gij drinkt den wijn zoo veel gij meugt,
Het is Bagchus die ons hart verheugd,
Laat de menschen klappen,
Het is ons de meesten vreugd,

 Die gaat uit minnen,
Moet liegen dat het harte kraakt,

Tot dat zijn vriendinne,
In het net geraakt,
Den een zegt hij is edel van bloed,
Den anderen hij is rijk van goed,
Aldus moet hij minnen,
Zijn beminde zoet,
 Bagchus gezellen,
Die en behoeven geen bedrog,
Om te vertellen,
Hunnen eigen lof,
Zij prijzen Bagchus en den wijn,
Den drank dient ons tot medicijn,
Wij ons nooit kwellen,
Als wij aan het drinken zijn.
 Wilt eens bespeuren,
Hoe bleek de Venus jonkers gaan,
Het schijnt dat zij treuren,
Als men hun ziet staan,
Zij doen zoo menig droeve klacht,
Aan een die dikwijls hun veracht
Voor haar liefstens deure,
Tot den middernacht.
 De Bagchus vrienden,
Vergeten alle tegenspoed,
Dansen en springen,
Met een blij gemoed,
Zij prijzen Bagchus en het nat,
Waar van dat zij hun drinken zat,
Geen zoeter dingen,
Als het druiven nat.

Nieuw minneklagt

Op een aangename Wijs.

Schoon lief ontwaakt het is middernacht,
Sta op en hoort u minnaar aan,
Het is na u dat mijn hart tracht,
Ach lief, ach mijn engelín,
Het is Albrecht die naar u wacht,
Ach engelín aanhoort mijn klagen, *bis*.

Wie hoor ik hier in mijn zoete slaap,
Ik wil naar geen minnaar hooren,
Ik houw mij aan de liebertijd,
Geen jongman kan mij hart bekoren,
Vertrekt van hier en laat mij in de rust,
Ik heb geen minnaars lust.

Albrecht vertrek met uw gevlij,
Want ik heb naar uw geen zin,
Ik houw mij aan de liebertijd,
Ik wil liever mijn ouders dienen,
Mijn ouders staan in mijn hart geplant,
En gij Albertus maakt u van kant.

Schoon lief moet ik nu henen gaan,
En moet ik voor u eeuwig derven,
Want ik zal smelten in getraan,
Geen ander zal ik ooit beminnen,
Adieu dan schoon lief voor altijd,
Voor mij en zal er geen ander meer zijn.

De klagende deserteur.

Op een fraaije wijs.

Tedere jonkheid luisterd naar mijn klagt,
Al die genegen is tot vreijen,
Als er een Meisje komt in u gedacht,
Op regte liefde doet ons vleijen,
Toen ik was jong pas twintig jaar,
Ging ik een maagd beminnen,
Ik kreeg het woord van trouw accoord, *bis*.
Als dat zij mij nooit zou verlaten,
Want ik moest onder de soldaten.

Toen was mijn liefde nog niet gedaan,
Ik voelde al mijn leden beven,
Den dag kwam aan dat ik moest gaan,
Om haar voor het laatst adieu te geven,
Zij sprak: jongman houd u constand,
Gij zijt voor mijn geboren,
Den vasten trouw als man en vrouw, *bis*.
Ik wierd getroost wij moesten scheiden.
Met veele tranen tusschen beiden.

Ik deed mijn dienst en was nooit gerust,
Mijn liefde deed mijn zinne streelen,
Tot andere meisjes had ik nooit geen lust,
Mijn lief ging met mijn zinne spelen,

Ik nam verlof al op mijn toer,
Ik was verheugd van zinnen,
Ik wierd gejaagd door de min geplaagd *bis*.
Maar ach helaas! tot mijn bezwaren,
Hoort jongheid hoe ik ben gevaren.

Toen ik naar huis kwam hoorde ik ontsteld,
Dat zij een ander had verkoren,
Den vasten trouw die had zij ingesteld,
Ik gaf helaas geen moed verloren,
Ik sprak haar aan toen ik haar zag,
En zei: mijn welbeminde!
Waar is uw woord van trouw accoord, *bis*
Zij sprak jongman maakt maar geen klachten,
Gij zijt al lang uit mijn gedachten.

Ik staan op trouw al met een ander lief,
Men kan op geen soldaat vertrouwen,
Want waar zij komen zoeken zij hun gerief,
Bij andere schoon Jongvrouwen,
o Valsche maagd gij zijt de schuld,
Dat ik moet deserteren,
Al bragt de nood mij tot de dood, *bis*.
Valsch creatuur binnen weinige dagen,
Zult gij u valscheid wel beklagen.

Zoo ging ik dwalen over mijnen tijd,
En ik ben deserteur gebleven,
In plaats van minnen heeft die valsche meid,
Mij aan het geregt hier aangegeven.

Ik wierd gevangen en geboeid,
 Naar het Regiment gezonden,
 Voor den krijgsraad wat droeve staat, *bis*.
 Daar wierd de straf mij voorgelezen,
 Dat ik in slavernij moest wezen.

Toen was mij liefde noch niet gedaan,
 Als ik met droefheid na ging denken,
 Dat de meisjes hebben een valsch bestaan,
 Zij brengen menig jongman in lijden,
 o Valsche maagd voor u is geen geluk,
 Op aarde meer te wachten,
 Die mij verlaat in zoo een staat,
 o creatuur! binnen korte dagen,
 Zult gij u valscheid nog beklagen.

De vergenoegde huisvrouw

Wijze: Avec les jeux dane le village:

Mag iemand op genoegen roemen,
 Ik ben het die dat heil geniet,
 Ik kan mij zelfs gelukkig noemen,
 Ik weet van rampspoed noch verdriet,
 Ik heb een Echtgenoot gekregen,
 Die mij opregt en teer bemind,
 Die in mijn blijdschap allerwegen,
 Zijn vreugd en welbehagen vind.
 Nooit knorrig altoos wel te vreden,
 Verplichtend door gediensigheid,

Doet hij mij steeds op roosjes treden,
 Die zijne liefde voor mij spreid,
 Moet hij mij slechts een uur verlaten,
 o Dan is ons dat uur een dag,
 Wie zou ooit zulk een Huwelijk haten,
 Als ons te zaam vereenen mag.

Ik mag reeds een aardig wichtje streelen
 Dat ik uit onzen trouw genoot,
 Ik zie dat wicht mij hartvriend spelen,
 Wanneer het darteld op mijn schoot,
 Dan kust hij 't kindje dan de moeder,
 Geen harten zijn ooit in den echt,
 Vergenoegder, liefderijker, goeder,
 Of ooit opregter zaam gehecht.

Het meisje dat nog onverbonden,
 In volle vrijheid leven mag,
 Wensch ik, die het nu hebt ondervonden,
 Geen minderen blijden bruilofsdag,
 Den vrijen staat is steeds te roemen,
 En dikwijls het Huwelijk vol smart,
 Doch ik kan mijn gelukkig noemen,
 Leef vrolijk met een dankbaar hart.

Kom meisjes wilt niet langer dralen,
 Wordt gij opregt en trouw bemind,
 Laat uwe minnaars zegepralen,
 Bekroond de weuschen van u vriend,
 Maar wilt ook trouw u pligt betrachten,
 Vereend de Huwelijks min met deugd,
 Zoo staat u ook mijn heil te wachten,
 En gij smaakt reine liefde vreugd.

Een nieuw lied

van een Jufvrouw en een Edelmans Zoon die haar beminde, en om het Geloof moesten scheiden.

Stem: Waar is het fortuin nu ras?

Wat is de liefde blind,
 Zoo men beschreven vind,
 o Dwaze min, hoe zoet is het begin,
 Die onder uw staat met een domme zin,
 Vervolgt met veel pijn,
 Van haar matres om eens bemind te zijn,
 Verstand en zin verliezen het leven,
 Door de liefde zoet,
 Verliezen goed en bloed.

Een Jufvrouw schoon en eel,
Woonde op een kasteel,
Buiten Borgworm de schoone stad,
Zij was zeer magtig rijk van geld en schat,
Zij was een eenig kind,
Van haren vader boven al bemind,
Haar moeder eerst overleden,
En zij bleef voorwaar,
Een wees van twintig jaar.

Haar schoonheid en verstand,
Blonk door het gansche land,
Want haars gelijk was in geen Koningrijk
Zij wierd zeer jong verzocht ten huwelijk,
Die Godin ter fleur,
Had menig vreijer en serviteur,
Die haar beminde en karresseerde,
Maar zij achte het niet,
Lachte om hun verdriet.

Een Jongman kloek van moed,
Schoon, edel, rijk van goed,
Beminde deze Jufvrouw principaal,
Hij was geleerd en sprak verscheiden taal.
Hij had haar drie jaar gevreid,
Met hart en ziel in getrouwigheid,
Doch kon van haar geen troost verwerven,
Al gaf hij haar te pand,
Op trouw een diamant.

Mijn Heer u trouwe min,
Zal nooit mijn hart en zin,
Bewegen tot liefde van u persoon,
Al had hij menig duizend gouden Kroon,
Want uw geloof mijn Heer,
Is Roomsgezind en ik Gereformeerd,
Dit zal mijn vader nooit gedogen,
Adieu dan voor altijd,
Gaat zoekt gij uw profijt.

Mijn lief ik berst van spijt,
Dit woord mijn hart doorsnijdt,
Is dit den troost van mijn lief jufvrouw,
Om het geloof dat breekt geen trouw,
Ik zweer bij den Hemel klaar,
Is 't dat gij trouwt een ander minnaar,
Ik zal het aan uw leven wreken,
Nu gij mij versmaad,
Zoo wordt ik desperaat,

Dees jongen Heer verstoord,
Schier in de min versmoord,
Verlaat zijn lief en trekt zoo uit 't land,
Neemt in Frankrijk dienst voor Luitenant,
Na den tijd van twee jaar,
Zoo hoort hij zeggen dat zijn lief voorwaar,
Met een ander minnaar zou trouwen,
Het geen zijn geheel gemoed,
Tot wraaklust heeft gevoed.

Zoo ras hij dit vernam,
Wierd hij toornig en gram,
Hij kommandeert wel veertig ruiters kloek,
Hij reist met veel te paard en veel te voet,
Wel twintig mijlen wijd,
Tot dat zij kwamen, aan 't kasteel subijt,
Daar zijn lief met haren beminde,
Zaten in ondertrouw,
Dat bragt haar in den rouw.

In het midden van den nacht,
Trok hij in de poort met magt
Hij ging terstond in 't midden van de zaal,
Had in zijn hand een vervloekt blinkend staal,
Daar hij die schoone bloem,
Vond zitten met haren Bruidegom,
Hij sprak haar aan geheel verbolgen,
o Gij valsche vrouw,
Wist ik het wreken zou.

Nu zal ik mijn gemoed,
Gaan koelen met het bloed,
Van uwe Bruidegom en serviteur,
Dat gij voor mij sluit u hart en deur,
Met een laat hij zijn geweer,
En schoot haar Bruidegom voor hare voeten neer,
Nu zal ik u ouden vader leeren,
Ziet wat de liefde doet,
Wordt razend en verwoed.

Geen bidden of geklaag,
De Jufvrouw baten mag,
Zij viel voorhem op de knieën bloot,
De tranen vielen op haar wangen rood,
Spaart toch mijn vader lief,
Houdt mij voor u dienstmaagd en gerief,
Hij als een leeuw had geen ontfermen,
Schoot haren Vader dood,
En zij bleef in den nood.

Sa trotsche maagd teer,
Voldoet nu mijn begeer,
Mijn minnelust moet nu zijn gevoed,
Al waart gij een prinses van edel bloed,
Als gij dit schoone pand,
Nu had onteerd als een tijran, o schand,
Toen heeft hij haar jong hart doorstoken,
Dat haar edel bloed,
Daar stroomde met er spoed.

Toen hij haar had onteerd,
En tot de dood gebragt,
Toen roofde hij haar kostelijk juweel,
Hij sloot deuren en vensters van het kasteel,
Toen stak dien bozen tijran,
Het kasteel aan vier hoeken in den brand,
Maar God die laat de moorden wreken,
Al vlugte hij met schand,
Al naar een ander land.

Maar God die al het kwaad,
Nooit ongestraft en laat,
Want door het lichten van den fellen brand,
Raakte in roer terstond het gansche land,
Veel volk kwam bij een,
En veel soldaten kwamen op de been,
Die hun vervolgde en kregen,
En sloegen ze al dood,
De moorders klein en groot.

Spiegelt u jonge jeugd,
En schikt u tot de deugd,
Besmet geen min want het heeft veel lijden in,
Want vrijen is zoet in het begin,
Gij dochters en jongmans,
Verliet de trouw eer dat verkeert de kans,
Want ziet de liefde baard veel lijden,
Hoe is de mensch verblind,
Die zich niet wel verzind.

Een nieuw lied.

Op een vrolijke Wijs.

Hier is nu de zoete fleur,
 En al mijne plasieren,
 Zijn veranderd in getreur,
 Ik schaam mij voor de jongen dieren,
 Want mijn jonge tijden,
 Hebben gezien de lust,
 Als men een jongman vreide,
 Ik stelde hem gerust,
 En toen hij mij alles op trouw beloofde,
 Was ik tevreden met zijnen wil,
 Door zijn zoet streelen viel mij alles wel.

Ik nam het plasier nu waar,
 Ik ging bij nachten en bij dagen,
 Met de jongmans hier of daar,
 Zij moesten het mij geen tweemaal vragen,
 Ik leerde aardig dansen,
 Als ik ging naar het bal,
 Ik waagde veele kanzen,
 Met listen overal,
 Verliet mij Peer dan kwam mij Pou begroete,
 Zoo was ik altijd op den zweer en trein,
 Ik dagt daar kan geen beter leven zijn.

Ik was gekleed als een Godin,
 De eerste mode mogt ik dragen,
 Het was om te lokken die zoete min,
 Het was om de jongmans te behagen,

Daar mogt niet mankeeren,
Van het hoofd tot aan den voet,
Om mij te salueeren,
Als mij een jongman groet,
Want mijn gezig dat vloog langs alle kanten,
Als ik passaerde over de straat,
Daar was menig jongman die mij aansprak.

 Dat daar zoo een jonge kwant,
Van mij zijn goesting had genomen,
Bij dag of nacht in hoeken of kant,
Toen wierd ik gansch verlaten,
Van mijne jonge jeugd,
Een ieder ging mij haten,
Mijn lust en mijne vreugd,
Zit nu verkeerd,
Met zuchten en met klagen,
Dat ieder een klaar aan mijn zag,
Dat ik bleef bang voor den heelen dag.

 Ik mag zien daar ik naar zag,
Mijn beminde mag ik vlugten,
De zoete fleur heeft in leide gebragt,
Hier zie mij het volk met genuchten,
Want mij mooie kleur,
Zijn vergaan van een tot een,
Wel maagden wilt hier uit leeren,
En zijt niet jong geweest,
Want als gij zijt bedrogen,
Dat gij te voren wordt wel bemind,
Zoo wordt gij verlaten van maagd en vrind.

* * *

Liedeken,
Van de Nachtegaals zang, En van Bagchus drank.

Onder het groene geboomt,
 Aan den waterstroom,
 En daar het gediert,
 Met het vogeltje zwiert,
 In deze groene zaal,
 Zingt den nachtegaal,
 Hij verkwikt ons hartje altemaal,
 Hij zingt zoo zoet, zoo zoet,
 Dat Sapan met zijn Luit,
 En Apollo's Fluit,
 Moet wijken aan dat zoet geluid.
 Al het muziek te zaam,
 Is nog niet bekwaam,

Om te maken het geschal,
Gelijk den Nachtegaal,
Maar wat is toch den zang,
Zonder Bagchus drank,
Vivat! den Wijn, hij is ons medicijn,
Sa! schinkt, zingt, klinkt en drinkt,
Zoo als den Nachtegaal,
Met zijne zoete taal,
Moet wijken aan ons altemaal.

Het zoete Bagchus nat,
Uit het druive vat,
Maakt ons zeer verheugd,
Brengt ons een zoete vreugd,
Dit nat verkwikt den geest,
Op deze blijde feest,
Geeft ons vreugd om het meest,
Dit nat zoo goed, zoo zoet, zoo zoet,
Voorwaar den koelen wijn,
Het is ons medicijn,
Verdrijft ons alle smart en pijn.

Sa! dan wel aangevat,
Het zoete Bagchus nat,
En met geduld,
Al die glaasjes gevuld,
Sa! speelt op uwe fluit,
En maakt een zoet geluid,
Drinkt de gezondheid uit,
Roept al avous, avous, avous,
En drinkt uit volle kroes,

Vivat den zoete wijn,
Hij is ons medicijn.

Laat ons nu allemaal,
Volgen den Nachtegaal,
En met een zoet gezang,
Maken een blij geklank,
En al het Vogels gediert,
Dat aan den Hemel zwiert,
Is boven het aard gediert,
Roept al vivat! vivat! vivat,
Dat den Tractant lang leeft,
Die ons den drank hier geeft,
En nog meer in zijnen kelder heeft.

Zamenspraak tusschen een prins en een herderin.

Stem. Ik wensch u goeden dag.

Een prins van Oostenrijk,
Was zeer vermoeid van jagen,
Ging rusten aan een dijk,
Bezocht met minnevlagen,
Wat kwam hem daar ontmoeten,
Een Herderinne zoet,
Met haar geiten en bokken,
Hij verliest op haar met spoed,

Weest Herderin gegroet,
Ziet wie u aan komt spreken,
Een Prins al uit het bloed,
En zie daartoe een teeken,
Een ketting van roode goud,
Met een medaillie daar aan,
Voorzien met diamanten,
Waar in staat mijn vaders naam.

Mijnheer wat praat is dat,
Ik heb dat nooit van nooden,
Ik acht geen aardsche staat,
Meer als mijn is bevolen,
Te wachten op mijn schapen,
Zijt gij vol minnepijn,
Zoo gaat bij uw Hofdames,
Die gekleed zijn in het Satijn.

Wat liefdelijk geluid,
Komt uit uw lipjes vloeijen,
Komt Herderin mijn Bruid,
Wilt u niet meer vermoeijen,
Laat u schaapjes aan de heide,
En vertrekt met mij naar het Hof,
Gij zult dragen een kleed van zijden,
En rijden in een Karos,

Ik acht geen hoofdsche pracht,
Mijn schaapjes is mijn leven,
Sta van u reden af,
Wil u naar het Hof begeven,
En laat mij bij mijn schapen,
In het lommer van deez beek,

En gaat bij uw Hofdames,
Daar gij van uw liefde spreekt.

 Kan ik geen Herderin,
Tot mijne min bekoren,
En dat een Prince kind,
Uit Konings bloed geboren,
O dood wil mij verslinden,
Karon wilt mijn raadsman zijn,
Dat zij wordt mijn beminde,
Of ik sterf van minnepijn,

 Ziet wat de liefde doet,
De prins gaat hem verkleeden,
En vlecht een Rozen hoed,
Van loof en bloemen mede,
En kleed hem als een Herder;
Door de liefde overmand,
Ging met zijn schaapjes weiden,
Tot dat hij haar hutje vond,

 Ik wensch u goeden dag,
Mijn Silvia geprezen,
Het is Damon die u groet,
Doet u goeden morgen zeggen,
En wilt u stal ontsluiten,
Want de zon is in de kim,
En drijven het vee na buiten.
Allerliefste Herderin.

 O slaap, ô zware slaap,
Bedwelmd door het dromen,
Wacht Damon, wacht noch wat,
Ik zal aanstonds bij u komen,

Ik zal mijn stal ontsluiten,
En gaan met u naar de Hei,
En drijven het vee naar buiten,
Het is nog in de Mei.

Ziet Silvia de maagd,
Met haar gewaanden Herder,
Een prins in zijn gemoed,
Hij leid haar nog wat verder,
Tot zijn vaders warande,
Daar opende hij zijn borst,
Hij sprak zie de banden,
Die als een Prins zijn uitgedost.

De maagd was zeer ontsteld,
Hij sprak hebt geen benouwen,
Op het koninklijke slot,
Zal ik u schoonder trouwen,
Laat weten aan u bende,
En aan de Herders fris,
Als dat Damon uw Herder,
In een prins veranderd is.

Herders en Herderinnen,
Die hier aan deze beeke,
Weiden u wollig Vee,
Wilt van mijn trouwdag spreken,
Speel op Bas en Violen,
Ter eere van Silvia,
En van den prins mijn Herder,
Nood u op mijn Bruilofs zaal.

Een nieuw lied.

*of zonderlinge en ware Geschiedenis van de zuivere Liefdeband van
Frederik en Rozina.*

Op een liefdelijke wijs:

Liefhebbers van de min,
Bevat eens wel de zin,
Wat dat de liefde leid geweld,
Verdriet en droefheid om het goed en geld,
Gelijk men ondervind,
Aan Frederik die zijn Rozina mind,
Zij was zijn teedere hartsvriendinne,
Zijn vaders keukenmeid,
Die hunne liefde benijd.
Zij toch beminde elkaar,
Dit lief en jeugdig paar,
Opregt door zuivere minnekracht
Rozina heeft dus zijn verzoek volbragt,
Zoodat zij wierd bevrucht,
Zij sprak zoo menigmaal met droef gezucht,
Ach Frederik wat gaan wij maken,
Als uw vader dit ziet,
Wij komen in het verdriet,
Hij sprak ach liefste zoet,
Mijn vader zijn gemoet,
Breekt nooit ons teed're liefde groot,
Om u te derven was ik liever dood,

Alzoo minde dit paar,
Zijn vader werd hun liefde straks gewaar,
Sprak zoon wat wilt gij gaan beginnen,
Met een van staat zoo klein,
Ik zeg dat zal nooit zijn.

Toen Frederik dit hoort,
Was hij van spijt verstoord,
Ach vader doet mij geen geweld,
Ik verlaat Rozina nooit om goed of geld,
Zij draagt mijn vleesch en bloed,
En staat allen in mijn hart en gemoed,
Ik zou liever nog het leven derven,
Als ooit mijn harrsvriendin,
Die ik zoo teer bemin.

De vader opstinaat,
Vol gramschap en zeer kwaad,
Die joeg Rozina weg o spijt,
En sprak vertrekt o hoer! 't is meer dan tijd
Maar Frederik riep o lief,
Wordt gij verjaagd gelijk een schelm of dief,
Ach waardste schat wat zult gij dwalen,
Wordt gij van mij verjaagd,
Met hetgeen gij van mij draagt.

Frederik nu vol verdriet,
En zag zijn liefste niet,
Begaf zich op Neptunis vloed,
En riep vaartwel mijn land en liefste zoet,
Ik wil op de woeste zee,
Gaan klagen mijn droefheid en gewee,
En komt de smart mij te verslinden,

Ik hoop bij het opperste al,
Mijn lief weer vinden zal.

Maar hoort wat hier geschied,
Dit baarde hem nieuw verdriet,
Zijn schip raakt slaags en overmand,
Van de Algiers en viel in hunne hand,
Dus Frederik werd weldra,
Gebragt al bij den Turk zijn ongena,
Men vroeg zijn naam en wat hij geloofde,
Ik prijs zegt hij de leer,
Van JEZUS onzen Heer.

De Turk die sprak terstond,
Dan schend hij ons verbond,
Gij zult nu hier in pijnen groot,
De ploeg gaan trekken tot gij sterft de dood
En nooit van hier meer gaan,
Kom maakt u weg en blijft niet langer staan
Ziet hoe de mensch komt in ellende,
In smarten en in lij,

In droeve slavernij,
Rozina met geweën,
Ging zuchtende alleen,
Langs bosch en treurde op de baan,
Maar ach helaas de barensood kwam aan,
Zij baarde hare vrucht,
En riep in al haar pijnen en gezucht,
God wil mij behulpzaam wezen,
Ach Frederik mijnen vrind,
Dien ik zoo teer bemin.

Ook riep zij in haar lot,
Ach lieve goede God,
Staat mij toch bij in deze nood,
Zij verlost van twee kinders maar dood,
Zij riep den Hemel aan,
Een Heer kwam daar in 't bosch ter jagt gegaan
Die hoorde daar haar droeve klagte,
En haalde straks zijn vrouw,
Dat die haar helpen zou,
Deze goede man en vrouw,
Die bragten haar getrouw,
Naar huis daar alles wierd bereid,
Dat zij bekwam in drie vier weken tijd,
Zij informeerde ras,
Aan alle lien waar of haar Frederik was,
En zij kwam binnen kort te hooren,
Als dat hij was konstand,
Slaaf in het Turksche land.
Zij riep o braven vrind,
Die mij heeft trouw bemind:
Ik wil u zoeken is het in mijn magt,
In druk of weelde zij niet lang en wacht,
Zij deed mans kleeren aan,
Met goede moed zoo is zij sloop gegaan,
Al door de woeste zee en baren,
Zoo dat zij kwam plaisant,
Tot in het Turksche land.
Toen wierd zij van de wacht,
Tot voor den Turk gebragt,
Die sprak wel jongeling zegt het mij,

Wat is toch u begeer en waarom komt gij,
O sprak zij magtig Heer,
Dat ik hier kom dat is uit liefde teer,
Om u te dienen naar u lusten,
In alle deugdzaamheid,
Zoo wil ik geen profijt.

 Zij diende heel getrouw,
Den Turk en zijn vrouw,
Maar haar gedachten bleven gezind,
Dat zij mogt redden Frederik haar vrind,
Dus naar omtrent een jaar,
Maakte zij aan haren Heer kenbaar,
En vroeg of zij mogt weder keeren,
Haar meester gaf consent,
En was daar mee content.

 Den Turk zij o vriend,
Gij hebt mij trouw gediend,
Ik zal u geven wat gij vraagt,
Zij sprak mijnheer geeft mij wat mijn behaagt
Een vrucht uit uw warand,
Die dag en nacht staat in mijn hart geplant,
Toen ging zij dadelijk wel te vreden,
Tot in de slavernij,
Daar zag zij hem in lij.

 Het was Frederik haar minnaar,
In droefheid en gevaar,
Zij sprak ik verlos u uit de pijn,
Volg mij ik zal dan u leidsman zijn,
Den Turk was heel versted,
Dat zij hem liever had als goed of geld,

Dus heeft hij hun een brief gegeven,
Om te keeren met verstand,
Al naar hun Vaderland,
 Ziet wat de liefde doet,
Zij reisden welgemoed,
Terug weer uit dat Turksche land,
Beveiligd door Gods Vaderlijke hand,
Zij kwamen vrolijk aan,
Hij is toen naar zijn vaders huis gegaan,
De oude man riep opgetogen,
Gelukkig is die dag,
Dat ik mijn zoon weer zag.

 Trouwt met u hartsvriendin
Het is Godswil en zin,
Die bragt u beide uit het gevaar,
Dus dankt Hem voort 't heilig Echt-Altair,
Hij die u heeft behoed,
Schenkt u zijn zegen zelfs in overvloed
Wilt zaam in zuivere liefde leven.
En erf uit liefde groot,
Mijn schatten na mijn dood.

 Gij jongmans wie gij zijt,
Al die ook mind of vreed,
Neemt een voorbeeld aan dit trouwe paar,
Draagt altijd opregte liefde tot malkaar.
Gij ouders het is een leer,
Verfoeit om geld of goed geen liefde meer,
Of brengt geen kinders ooit in lijden,
Veracht geen trouw door het geld,
Want God heeft ze ingesteld.

Zamenspraak tusschen Sophie en haar minnaar.***Op een fraaije wijs.***

Sophie gij overschoone maagd,
Ik kom u eens vragen.
Als u mijn persoon behaagd,
Of gij wilt opdragen,
Uw trouw aan mij Sophie vriendin. *bis.*
Met de winterdagen.

Wie komt er zoo laat in de nacht,
Hier mijn rust te stooren,
Daar ik geen minnaars en verwacht,
Ik zal u niet aanhooren,
Jongman gaat bij een ander maagd. *bis.*
Doet haar u devoiren.
Sophie geen ander lief als gij,
Die zal ik beminnen,
Of die al rusten nevens mij,
Met mijn hart en zinnen,
Daar ik geen schoonder op de aard, *bis.*
Sophie mijn vriendinne.

Jongman alleen het zoet gevlij,
Dat komt een maagd bedriegen,
Komen in droefheid druk en lij,
Door alleen hun liegen,
Jongman gij zult door uwen praet, *bis*.
Mij in slaap niet wiegen.

Sophie zou ik met valsch gemoed,
U willen bekoren,
Neen Sophie mijn liefste zoet,
Ik was liever nooit geboren.
Ik kom tot u mijne vriendin, *bis*.
Tot u mijn uitverkoren.

Minnaar u woorden mij behaagd,
Ik voel mij genegen,
Het liefstalig woord gij mij opdraagt,
Ik wil u dan geven,
Mijn trouw om zaam in eer en deugd, *bis*.
En plasier te leven.